

Doar o minune îi poate salva lui Petro Poroșenko fotoliul prezidențial. Cu o săptămână înainte de cel de-al doilea tur al alegerilor prezidențiale, contracandidatul său, Volodimir Zelenski, conduce detașat în intențiile de vot cu circa 70 la sută din totalul electoratului, scrie Petru Bogatu pe www.deschide.md, preluat de Romanian Global News.

De ce ucrainenii votează un neofit?

Încă acum un an lucrurile păreau clare și previzibile în Ucraina. Analiztii politici de la Kiev pronosticau cu destulă siguranță că pentru un nou mandat de șef al statului se vor bate Petro Poroșenko și Iulia Timișenko.

Vara și toamna trecută fosta șefă a guvernului ucrainean conducea topul preferințelor electorale. Președintele în exercițiu era undeva pe aproape, dar avea șanse mari să pluseze, mai cu seamă după ce a contribuit substanțial la conferirea pentru Ortodoxia Ucraineană a statutului de biserică autocefală de către Patriarhia Constantinopolului.

Ca președinte al perioade de război, Poroșenko are și alte realizări. A asigurat securitatea energetică a Rusiei prin cumpărarea de gaze naturale în Europa, a obținut arme letale de la SUA, asocierea cu UE, ridicarea vizelor pentru călătoriile în spațiul comunitar.

Pe de altă parte, Volodimir Zelenski anul trecut era doar un artist și un arlechin notoriu. Nimeni dintre politicieni nu-l lua în seamă, iar alegătorii știau doar că el este actorul care interpretează rolul președintelui Goloborodko în serialul „Servitorul poporului”.

Acum trei luni și ceva, în noaptea de revelion, comediantul și vedeta cinematografului ucrainene a făcut un anunț televizat că va candida la președinție. Mulți au crezut că a glumit. Că un cabotin celebru și-a făcut numărul de bufon.

Petru Bogatu: “Cazul Zelenski: un trend internațional care va ajunge și prin părțile noastre”

Scris de Chișinău, România de Est (Basarabia) / Romanian Global News
Marți, 16 Aprilie 2019

Însă a doua zi Zelenski și-a confirmat ambițiile politice și, spre surprinderea presei, a fost luat în serios de alegători. Deja primele sondaje de opinie îl plasau pe primul loc în intențiile de vot.

Au existat destule voci care spuneau că la mijloc nu-i decât un accident, iar lucrurile vor reveni la normal în scurt timp. N-a fost să fie.

Zelenski și-a consolidat pozițiile de lider al cursei electorale și, după cum se știe, a întrunit în ziua votului un procentaj dublu față de cel obținut de Petro Poroșenko.

Rezultatul a fost stupefiant și pentru mulți analiști, și pentru politicienii din Occident. Alegătorii ucraineni, în plin război cu Rusia, au pariat pe un neofit în materie de politică, fără experiență, fără un program electoral mai de Doamne ajută.

Un succes logic

La o privire mai atentă însă vom observa că ascensiunea lui Zelenski era previzibilă. Mai mult decât atât. Succesul său se înscrie într-un trend internațional.

Mulți l-au comparat pe artistul ucrainean cu Ronald Reagan care fusese și el actor în tinerețe. Numai că acestea sunt două cazuri total diferite.

Marele președinte american, înainte de a veni la Casa Albă, a fost lider sindical, activist politic în Partidul Republican, a câștigat două mandate de guvernator al statului California. Cu alte cuvinte, făcea parte din establishment.

Nu așa stau lucrurile cu Zelenski. El vine din afara clasei politice. Dacă ar fi să-l comparăm cu cineva, va trebui să constatăm că are ceva în comun cu Donald Trump.

Nu este vorba, desigur, nici de felul lor de a fi, nici de mesajele politice pe care le-au trimis alegătorilor. Din acest punct de vedere, asemănările dintre ei sunt minime.

Ambii însă au avut intuiția să se adreseze segmentului uitat al societății: tinerilor care nu găsesc un teren propice pentru afirmare în propria țară, clasei de mijloc care suferă cel mai mult de pe urma birocrăției și a mașinăriei de stat greoaie, muncitorilor din zonele dezindustrializate etc. În plus, în Ucraina se adaugă presiunea oligarhică asupra economiei și corupția endemică.

Au atins corzile sensibile

Și Trump, și Zelenski s-au pliat pe așteptările straturilor nemulțumite ale societății care nu mai au încredere în politicienii consacrați, în demnitarii învechiți în rele. Și unul, și celălalt nu au parvenit din clasa politică.

Ambii sunt showmeni de vocație care au întrunit două condiții indispensabile ale succesului electoral. Prima: au demonstrat o capacitate exemplară de comunicare cu alegătorii. Și a doua: au atins corzile sensibile ale sufletelor necăjite.

Presa taxează aceste apariții politice drept populism. Și are dreptate. Dar numai până la un punct.

Noii favoriți ai alegătorilor de peste Ocean și din Europa, pentru a câștiga simpatia populară, bat monedă pe teme extrem de electrizante, adesea conjuncturale. Ei vorbesc cu voce tare despre niște lucruri incomode pe care le evită pudic politicienii mainstream și partidele tradiționale.

Numai că vina pentru asta o poartă nu preinșii populiști, ci vechile elite rupte de realitate. Și în SUA, și pe în UE, establishmentul, de dragul unor scheme ideologice sau doctrinare pe care caută să le impună cu orice preț, neglijează adesea problemele reale cu care se confruntă oamenii.

Birocratizarea excesivă, globalizarea exorbitantă și migrația scăpată de sub control care lasă salariații autohtoni fără locuri de muncă, relativizarea reperelor morale, discriminarea pozitivă, corectitudinea politică impusă ca un nou tip de cenzură – toate acestea trezesc nemulțumirea celor mulți și disperați, obligându-i să caute soluții electorale dincolo de clasa politică tradițională în care nu mai au încredere.

Curentul anti-mainstream

Astfel, în democrațiile liberale, oricât ar părea de paradoxal, asistăm la o nouă frondă împotriva clasei mainstream. Această mișcare populară de reînnoire, după cum spuneam, este logică și are motivații reale.

Noul val anti-establishment a învins în Polonia, în Grecia, SUA, în Italia. Partidele taxate drept populiste se impun în Germania, Austria, Olanda, Franța, Ungaria.

Ele nu trebuie privite însă ca o apă și un pământ. Deși constituie o reacție la niște realități sufocante care macină societățile, exprimarea lor politică este diferită și nu întotdeauna adecvată.

În Grecia, bunăoară, acum câțiva ani la putere a venit guvernul de extrema stânga al lui Alexis Tsipras care, sub presiunea evenimentelor, a renunțat la multe dintre ideile sale radicale și neo-marxiste, migrând spre centrul spectrului politic. În Ungaria, dimpotrivă, premierul Viktor Orbán a adoptat doctrina democrației neliberale și s-a apropiat de Putin. Și unii populiști de dreapta din Italia sau Austria au mușcat momeala toxică a falsului conservatorism rusesc, dând adesea apă la moară Kremlinului.

De cu totul altă natură este curentul anti-mainstream în Polonia și SUA. În aceste țări la guvernare au ajuns conservatorii euroatlantiști care caută să construiască modernitatea pe matricea tradițională, să asaneze societatea pe principiile moralei creștine, a legii naturale și a „statului minim”. Brexitul este de asemenea consecința unei fronde împotriva exceselor birocratice și etatiste din Uniunea Europeană.

Cu toate că UE rămâne un proiect viu și atractiv, asta deloc nu înseamnă că-i lipsit de neajunsuri. Ca să nu mai spun că acesta nu este definitivat deocamdată sub aspect conceptual. Creștin-democrații germani vor o Europă a Națiunilor, de exemplu, iar socialiștii francezi și liberalii din Benelux și-ar dori un suprastat, un fel de nou imperiu democratic.

Este o prostie să-i țintuiești pe britanici la stâlpul infamiei pentru că au votat ieșirea din Uniunea Europeană, după cum uneori face pe negândite mass-media. Cu sau fără UE, Regatul Unit rămâne inima Europei.

Fenomenul Trump

Ceea ce vreau să subliniez este faptul că noul trend anti-establishment nu se manifestă peste tot la fel. Uneori aduce o reînnoire promițătoare, ca în SUA sau în Polonia, alteori o ia razna ca în Ungaria.

Oricum, fenomenul Trump, după cum e numit astăzi acest val inedit al schimbării, este generat nu de liderii noului curent de gândire și acțiune, ci de vechile probleme sociale. Iată de ce, pentru a restabili încrederea în clasa politică, vechiul establishment trebuie să-și pună cenușă pe creștet, să recunoască erorile comise și să purceadă la corectarea lor.

În caz contrar, elitele actuale vor fi măturate de pe scena lumii și înlocuite cu altele noi. Nu pun mâna-n foc că cei care vor veni se vor dovedi cu toții mai buni decât cei care vor pleca. Nu sunt sigur că Zelenski în Ucraina va reuși. Că Salvini în Italia nu va deveni un nou Berlusconi.

Un lucru este cert însă. Noul val, unde mai bine, unde mai rău, va încerca să spele excesele enervante, să apropie vulgul de elite, să înlăture abuzurile birocratice și globalizante pentru a le struni și a le ține în frâu.

Acest trend nu a ajuns încă nici la București, nici la Chișinău. Sunt niște semne doar care preced o furtună politică (USR în România, PAS în Republica Moldova). Dar nimeni să nu-și

Petru Bogatu: “Cazul Zelenski: un trend internațional care va ajunge și prin părțile noastre”

Scris de Chișinău, România de Est (Basarabia) / Romanian Global News
Marți, 16 Aprilie 2019

facă iluzii. Valul mare vine, țineți-vă bine.